

חזון החמ"ד - בן אדם לחברו

בס"ד

מפתוז הלב בתוך אמונה לפרשת "תזריע" / מירב בוגני

1) הנושא העיקרי בפרשתנו הוא טומאת הצרעת. נגע הצרעת הינו עונש על לשון הרע. האדם שנטמא על ידי נגע זה מחויב להתנהג כפי שמתואר בפרק י"ג פסוקים מ"ה ו- מ"ו. קרא את הפסוקים והשלם את המשפטים הבאים:

"והצורע אשר בו הנגע בגדיו יהיו פרמים וראשו יהיה פרוע ועל שפם יעטה וטמא טמא יקרא. כל ימי אשר הנגע בו יטמא טמא הוא בדרך ישב מזוין למוזנה מושבו"

- א) בגדיו צריכים להיות _____.
- ב) אסור לא ל_____ את שערותיו.
- ג) אסור לו ל_____ את זקנו.
- ד) הוא צריך להודיע לכולם שהוא _____.
- ה) עליו לצאת _____ לישוב.

2) רש"י לדי"ה "בדד יושב" מנסה להסביר את האיסור המיוחד שחל על המצורע: "שלא יהיו שאר טמאים יושבים עמו. ואמרו רבותינו: מה נשתנה משאר טמאים לישב בדד? הוֹאֵל

והוא הבדיל בלשון הרע בין איש לאיש ובין איש לכהן, אף הוא יבדל"

- א) מה ההבדל בין טמאים אחרים לטמא בנגע הצרעת? _____
- ב) מהי הסיבה לכך? _____
- ג) מה ההסבר שמביא רש"י להבדל? _____
- ד) כיצד מכונה עונש מסוג זה? (בחר בתשובה הנכונה)

i) קל וחומר

ii) מידה כנגד מידה

iii) כרת

3) השלימו:

התוצאה של המדבר _____ הוא פירוד ו _____ בין בני האדם. לכן ה _____ של המדבר לשון הרע הוא בהבדלת ה _____ משאר בני האדם. הבדלה / עונש / לשון הרע / מצורע

- 4) לפניכם מקורות שונים המסבירים את הקשר בין הצרעת לחטא לשון הרע.
- קראו את המקורות ומצאו את הקשר בין מחלת הצרעת לחטא לשון הרע.

"השמר בנגע הצרעת..." "אמר רבי יוסי בן זימרה: כל המספר לשון הרע נגעים באים עליו" הקשר: _____

חזון החמ"ד - בן אדם לחברו

'מצורע' מוציא שם רע (ערכין ט"ז)
הקשר: _____

דרש ר' שמעון בן יוחאי: בשעה שעמדו ישראל על הר סיני ואמרו: "כל אשר דיבר הי' נעשה ונשמע" (שמות כ"ד, ז') - באותה שעה לא היה בהן לא זב ולא מצורע, ולא חיגרין, ולא סומין, ולא אילמים, ולא חירשים, ולא שוטים. על אותה שעה הוא אומר: "כולך יפה רעיתי ומום אין בך". וכיוון שחטאו לא עברו ימים קלים עד שנמצאו בהן זבין ומצורעין. על אותה שעה הוא אומר: "יִשְׁלַחוּ מִן הַמַּחֲנֶה כָּל צְרוּעַ וְכָל זָבִי".
הקשר: _____

היעזרו בתרמילון שלפניכם:

המילה "נגע" חוזרת בהקשר לצרעת ולעונש הבא על מספר לשון הרע/מאותיות המילים של המילה "מצורע" / כשהיו עם ישראל במעלה גבוהה לא הייתה בהם צרעת וכשחטאו קבלו צרעת (5) קראו את הפסוק ואת פירוש רש"י וענו:

"וַיֹּאמֶר ה' לֹא עוֹד הֵבֵא נָא יָדְךָ בְּחִיקְךָ וַיֵּבֵא יָדוֹ בְּחִיקוֹ וַיִּזְצָאָה וְהָיָה יָדוֹ קֹצֵרֶת כְּשֶׁלֶג" רש"י: מצרעת כשלג: דרך צרעת להיות לבנה (ויקרא י"ג, ד'), "אם בהרת לבנה היא". אף באות זה רמז שלשון הרע סיפר באומרו (פסוק א') "לא יאמינו לי", לפיכך הלקהו בצרעת, כמו שלקתה מרים על לשון הרע".

- 1. מי הדמות המתוארת בפסוק? _____
- 2. איזה אות קיבלה מהקב"ה? _____
- 3. מה רמז הקב"ה באות שהראה? _____
- 4. מי עוד לקה בצרעת בעוון לשון הרע ומה קרה בעקבות כך? _____

תחשבו על זה

לדיבור שלנו יש כוח רב. אם משתמשים בו לרעה הוא מפריד אפילו בין אוהבים, ואם משתמשים בו לטובה הוא מאחד את כולם. נשתדל בכל עת לדבר טוב ולהרבות שלום ואהבה בינינו.

קשר נוסף בין מחלת הצרעת לדיבור הוא בכך שהדיבור הוא ביטוי חיצוני של מחשבות ורגשות פנימיים והעור שבגוף האדם מראה כלפי חוץ קלקול שקיים בגוף. בשניהם הטיפול הוא שורשי ורוחני את הדיבור מתקנים על ידי מחשבות טובות ואת הצרעת מרפאים על ידי טהרה בעזרת הכהן.

כי הדבריו הרעים הפרידו
בין חברים

המצורע יושב בדד מכולם
הוא מפורד

חזון החמ"ד - בן אדם לחברו

דבר תורה לשבת פרשת "תזריע מצורע":

פרשתנו עוסקת בנגע הצרעת. מעשים שונים שנזכרו במקרא מלמדים שהצרעת באה כעונש על חטא לשון הרע. כך למשל, כשהוציא משה את ידו מחיקו וגילה שהיא מצורעת כשלג, כעונש על שהרהר אחר אמונתם של בני ישראל בשליחותו; כך במעשה מרים אחותו, שנצטרעה על שדיברה על משה איש האלוהים; וכך במעשה גיחזי משרת אלישע ועוזיה מלך יהודה. על ציווי התורה כי המצורע "יָשֵׁב מְחוּץ לַמַּחֲנֶה מוֹשְׁבוֹ" מביא רש"י את דברי רבותינו: "הואיל והוא הבדיל בלשון הרע בין איש לאשתו ובין איש לרעהו, אף הוא יבדל חוץ משלוש מחנות". כוחו של הדיבור הרע הוא הרסני. הוא מפריד בין אוהבים, בני משפחה וחברים, ועל כן המצורע שהיה הגורם לפירוד נענש בפירוד ובבידוד מחברת אנשים. מכאן ניתן להסיק עד כמה גדולה ועצומה ההשפעה החיובית של הדיבור שביכולתו לקרב ולהשכין חיבור ואהבה בין כולם.

חידות וחידודים / מוריה שטרן, צוות כתיבה חמ"ד יסודי

מצווה בפרשה - לשון הרע

המאפיין הייחודי של האדם על פני כל הנבראים הוא כוח הדיבור. הדיבור מבטא את החלק הרוחני שבאדם, את "צלם אלוקים" שטבע בו ה' בבראו אותו. פרשת "תזריע" מלמדת שכוח דיבור זה חובה לשמור ליעודו הנכון – שימוש בדיבור למטרות חיוביות: תקשורת טובה בין בני אדם, לימוד תורה ועוד. אם חלילה מעל האדם בשימוש בכוח הדיבור, ודיבר "לשון הרע" על מישהו, נענש הוא בעונש קשה, מיוחד, המאפיין את הדיבור הרע – צרעת.

מה חסר? השלימו לפי הפסוקים.

- א. "וביום _____ ימול בשר _____" (י"ב, ג)
- ב. "אדם כי יהיה בעור בשרו _____ או _____ או _____, וְהָיָה בְעוֹר בְּשָׂרוֹ _____ וְהוּבָא אֶל _____ הַכֹּהֵן או אֶל אחד מבניו הפִּהְגִּים" (י"ג, ב')
- ג. "וְהִצְרִיעַ אֲשֶׁר בו _____, בְּגִדָיו יְהִי _____ וְרֵאשׁוֹ יְהִי _____, וְעַל שָׂפָם _____; וְטָמֵא טָמֵא, יִקְרָא" (י"ג, מ"ה)
- ד. "כָּל יְמֵי אֲשֶׁר הִנָּגַע בוֹ יְטָמֵא, _____ הוּא: _____ יֵשֵׁב, מְחוּץ _____ מוֹשְׁבוֹ" (י"ג, מ"ו)
- ה. "זאת תהיה תורת _____ בַּיּוֹם _____, וְהוּבָא אֶל _____" (י"ד, ב')
- ו. כִּי תִבְאוּ אֶל- _____ אֶרֶץ _____, אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם _____; וְנִתְּתִי נֶגַע צָרַעַת _____ אֶרֶץ אֲחֻזְתְּכֶם" (י"ד, ל"ד)

כי הדבריו הרעים הפריד
בין חברים

המצורע יושב בדד מכולם
הוא מפוקד

חזון החמ"ד - בן אדם לחברו

מידה בפרשה – "מידה כנגד מידה"

האדם לעתים נוטה לחרוג מהמותר, ולעשות מה שליבו מושך אותו או גורמים אחרים שבסביבה מושכים אותו לכך. עיקרון חשוב בחינוך של ה' את עם ישראל ואת העולם כולו הוא עיקרון "מידה כנגד מידה". פרשת "תזריע" מלמדת שעונש הצרעת הבא על מי שמדבר לשון הרע הוא בהתאם לעברה. מי שגרם על ידי לשון הרע להרחקה בין בני אדם עליו להיענש בהרחקה מחברת בני אדם, על ידי שהייה מחוץ למחנה עקב הופעת צרעת על גופו.

בלשון הפרשה - כתבו את המשפטים הבאים בלשון הפרשה:

- הכהן אומר לאדם שבתהליך טהרה מהצרעת לקחת שתי ציפורים חיות טהורות, עץ ארז, שני תולעת ואזוב (י"ד, ד')

- האדם המטהר מכבס את בגדיו, מגלח שעריו, רוחץ במים ואז הוא טהור ויכול לחזור למחנה, אך עדיין עליו להמתין מחוץ לאוהלו שבעה ימים (י"ד, ח')

- לפני שהכהן מגיע אל בית נגוע בצרעת מפנים את הבית ורק לאחר מכן הכהן מגיע (י"ד, ל"ו)

- בני ישראל צריכים להיזהר בענייני טומאה וטהרה כדי להישאר בחיים וכדי לא לטמא את עצמם ואחרים (ט"ו, ל"א)

מה נכון? כתבו נכון / לא נכון לגבי המשפטים הבאים:

- אישה יולדת מביאה קורבן כבש לעולה, ובן יונה או תור לחטאת – נכון / לא נכון
- אדם שיש לו נגע בעור והוא חושש שזו צרעת – חייב ללכת דווקא אל הכהן הגדול ולא אל אחד מבניו – נכון / לא נכון
- מי שיש לו צרעת צריך להיות בהסגר שמונה ימים – נכון / לא נכון
- צבע צרעת הראש או הזקן הוא צהוב – נכון / לא נכון
- הצרוע צריך לצאת מחוץ למחנה – נכון / לא נכון
- צבע צרעת הבגד הוא כחול או ירוק – נכון / לא נכון
- בגד שנגוע בצרעת צריך לשרוף אותו – נכון / לא נכון

מה הקשר?

מתחו קו בין שתי מילים
הקשורות האחת לשנייה

ברית	ציפורים
צרעת	תולעת
עץ	הבתים
שני	ארז
שתי	מילה

שאלות אתגר:

- איך נקראת צרעת הראש? ומהי גבתת?
- איזה צבע יש לשיער במקרה של צרעת?
- כיצד נקראות הבהרות הלבנות שבעור?
- אני נגע בעור. קצץ ראשי וזנבי ותקבל רכס אדמה מוגבה.